

19.10.2018

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi

Viite: STM/2645/2017 (Kohdat: 4.3 Savuttomat ympäristöt ja 4.9.1 Toimeenpanon tehostaminen)

LAUSUNTO TUPAKKA- JA NIKOTIINIPOLITIIKAN KEHITTÄMISTYÖRYHMÄN MIETINNÖSTÄ JA TOIMENPIDE-EHDOTUKSISTA

Suomen Kiinteistöliitto ry (Kiinteistöliitto/Suomen Kiinteistöliitto) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon mukaisesta asiasta. Kiinteistöliitto lausuu kohdista 4.3 Savuttomat ympäristöt ja 4.9.1 Toimeenpanon tehostaminen.

Suomen Kiinteistöliitosta

Kiinteistöliitto on kiinteistönomistajien edunvalvoja ja kiinteistöalan asiantuntijaorganisaatio. Kiinteistöliittoon kuuluu 23 alueellista kiinteistöyhdistystä, joiden jäsenkunta muodostuu pääasiallisesti asunto-osakeyhtiöistä. Kiinteistöliiton jäsenistöön kuuluu myös vuokratalo-yhtiöitä. Alueellisten kiinteistöyhdistysten jäsenistöön kuuluu yhteensä yli 28 000 asunto- tai kiinteistöosakeyhtiötä.

Lisäksi Kiinteistöliittoon kuuluu Suomen Vuokranantajat ry, jossa on jäseninä yli 14 000 yksityishenkilöä tai yhteisöä, jotka vuokraavat asuin- ja liikehuoneistojaan asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöissä. Jäsenkuntamme piiriin kuuluu arviolta noin 2 miljoonaa suomalaista.

Tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmän mietintö

Tupakkalain kokonaisuudistus tuli voimaan syksyllä 2017. Asuntoyhteisöjen osalta tupakkalaki sisältää seuraavat kaksi säännöstä:

78 §

Asuntoyhteisön tupakointikiellot

Asuntoyhteisön yhteisissä ja yleisissä sisätiloissa ei saa tupakoida.

Asuntoyhteisö saa kieltää tupakoinnin asuntoyhteisön hallitsemissa yhteisissä ulkotiloissa rakennuksen sisäänkäyntien ja ilmanottoaukkojen läheisyydessä, lasten leikkialueella ja yhteisillä parvekkeilla.

79 §

Tupakointikiellon määrääminen asuntoyhteisöön

19.10.2018

Asuntoyhteisö voi hakea kunnalta tupakointikiellon määräämistä asuntoyhteisön rakennuksen huoneistoihin kuuluville parvekkeille, huoneistojen käytössä oleviin ulkotiloihin ja huoneistojen sisätiloihin. Hakemuksessa tarkoitettujen tilojen haltijoita on kuultava ennen hakemuksen tekemistä.

Kunnan on määrättävä tupakointikielto hakemuksessa tarkoitettuihin tiloihin, jos tiloista voi niiden rakenteiden tai muiden olosuhteiden vuoksi muutoin kuin poikkeuksellisesti kulkeutua tupakansavua toiselle parvekkeelle, toiseen huoneistoon kuuluvan ulkotilan oleskelualueelle tai toisen huoneiston sisätiloihin. Tupakointikielto saadaan määrätä asuinhuoneiston asuintilaan vain, jos savun kulkeutumista ei ole mahdollista rakenteiden korjaamisella tai muuttamisella kohtuudella ehkäistä ja asuintilan haltijalle on ennen kiellon määräämistä varattu mahdollisuus ehkäistä savun kulkeutuminen omilla toimenpiteillään. Asuinhuoneiston asuintilaa koskeva tupakointikielto ei koske sähkösavukkeen käyttämistä.

Kunnan on peruutettava määräämänsä tupakointikielto asuntoyhteisön hakemuksesta, jos kiellolle ei muuttuneiden olosuhteiden vuoksi ole enää perusteita. Kielto voidaan peruuttaa myös tilan haltijan hakemuksesta, jos asuntoyhteisö ei olennaisesti muuttuneista olosuhteista huolimatta hae kiellon peruuttamista. Tarkempia säännöksiä tupakointikieltoa ja sen peruuttamista koskevan hakemuksen tekemisestä ja asuntoyhteisön toimittaman kuulemisen kirjaamisesta hakemukseen voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Sosiaali- ja terveysministeriö 2017 työryhmän, jonka tavoitteena oli aikaansaada ehdotukset säädöksiksi ja muiksi toimenpiteiksi, joilla väestön tupakka- ja nikotiiniuotteiden käyttö loppuu vuoteen 2030 mennessä. Työryhmä luovutti mietintönsä sosiaali- ja terveysministeriölle toukokuussa 2018.

Työryhmä esittää mm. seuraavia toimenpide-ehdotuksia:

Kohta 4.3: Savuttomat ympäristöt

Ehdotus 5: Muutetaan asunto-osakeyhtiölakia siten, että tupakointikiellosta parvekkeilla tai asukkaiden hallinnassa olevissa sisätiloissa voidaan päättää enemmistöpäätöksellä.

Kohta 4.9.1: Toimeenpanon tehostaminen

Ehdotus: Tupakointikieltojen rikkomisen sanktio muutetaan hallinnolliseksi sanktiomaksuksi (ks. pysäköintivirhemaksu)

Kunta voi kieltää määräämänsä tupakointikiellon rikkomisen ja asettaa uhkasakon. Menettely on hallinnollisesti erittäin kuormittava. Työryhmä ehdottaakin, että tupakointikieltojen rikkomisen sanktio muutettaisiin hallinnollisesti kevyemmiksi määrättäväksi sanktiomaksuksi.

19.10.2018

Kiinteistöliiton lausunto

Ottaen huomioon tupakoinnin kieltämiseen liittyvän perusoikeusnäkökulman, Kiinteistöliitto pitää perusteltuna edelleen tupakoinnin kieltämistä koskevan sääntelyn sijoittamisen nimenomaan tupakkalakiin.

Kiinteistöliiton mielestä tupakkalakia tulisi kehittää ensinnäkin muokkaamalla tupakkalain 78 §:ä lisäämällä 1. momenttiin tiloja ja alueita, joissa tupakointi olisi kielletty suoraan lain nojalla. Kiinteistöliitto ehdottaakin tupakkalain 78 §:n muuttamista kuulumaan seuraavasti:

78§: Asuntoyhteisön yhteisissä ja yleisissä sisätiloissa ei saa tupakoida. Myöskään asuntoyhteisön hallitsemisissa yhteisissä ulkotiloissa rakennuksen sisäänkäyntien ja ilmanottoaukkojen läheisyydessä, lasten leikkialueella ja yhteisillä parvekkeilla ei saa tupakoida.

Tarvittaessa viranomaiselle tulisi säätää asetuksenantovaltuus.

Tupakkalakia tulisi muuttaa joka tapauksessa myös siten, että 78 §:n mukaisen tupakointikiellon rikkomisen varalle olisi säädetty viranomaisen määräämä sanktio (jäljempänä mainittu laiminlyöntimaksu). Tällä hetkellä säännöksen rikkomisesta ei ole säädetty seuraamukseksi viranomaisen määräämää sanktiota, mitä voidaan pitää erittäin suurena epäkohtana.

Viranomaisen määräämän tupakointikiellon hakeminen on Kiinteistöliitonkin arvion mukaan sekä työlästä että kallista. Kuntien viranomaiset ovat voineet periä jopa 1 500 - 2 000 euron käsittelymaksun kiellon määräämisestä. Käsittelymaksun lisäksi kustannuksissa on huomioitava asuntoyhteisön päätöksenteon, huoneiston haltijoiden kuulemisen sekä tarvittavan liiteaineiston kustannukset sekä isännöinnin palkkiot. Sinällään viranomaisen määräämä tupakointikielto on saamiemme tietojen mukaan ratkaissut tupakointiin liittyneitä pulmatilanteita joissakin asunto-osakeyhtiöissä.

Korkeita kustannuksia aiheuttaa erityisesti huoneiston haltijoiden kuulemismenettely. Kuntien tulkinta huoneiston haltijoiden uudelleenkuulemisen tarpeesta hallintolain mukaisesti myös vaihtelee. Lainsäädännön tulkinnanvaraisuus tulisi poistaa viranomaisella säädösmaininnalla. Samalla tulisi harkita kuulemismenettelyn keventämistä nykyisestä.

Kiinteistöliitto pitää työryhmän ehdotusta tupakointikiellon rikkomisen sanktion muuttamisesta laiminlyöntimaksuksi välttämättömänä. Nykyinen sanktiomuoto on lähinnä teoreettinen. Lisäksi tulee varmistaa riittävät resurssit viranomaisen määräämän (tai tupakkalaissa säädetyn) tupakointikiellon valvontaan.

19.10.2018

Työryhmä on ehdottanut asunto-osakeyhtiölain muuttamista siten, että parveke- ja asuintilojen sisäosan tupakointikiellosta voitaisiin päättää yhtiön sisäisenä asiana yhtiökokouksen enemmistöpäätöksellä. Kiinteistöliitto pitää kuitenkin perusteltuna tupakkalain kehittämistä ensisijaisesti tavalla, joka kohtelee kaikkia asuntoyhteisöjä yhdenvertaisesti.

Mikäli tupakkalain 79 §:n mukaiset tupakointikiellot haluttaisiin jättää asuntoyhteisöjen päätettäväksi, tulisi siitä säätää kaikkien asuntoyhteisömuotojen osalta tupakkalaissa. Erimielisyyksien välttämiseksi kieltojen määräämisen perusteet ja siten harkinnanvaraisuus tulisi poistaa parveke- ja käyttöpihaa koskevien tupakointikieltojen osalta. Tupakointikiellon rikkomisesta tulisi seurata tupakkalaissa säädettävä sanktio.

Kunnioitavasti,

SUOMEN KIINTEISTÖLIITTO RY

Harri Hiltunen
toimitusjohtaja

Jenni Hupli
päälakimies, VT